

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl. ako zadene na tisti dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 11. grudna 1885.

List 50.

IAKOB

po usmiljenji Božjem in apostoljskega sedeža
milosti

knezoškof Ljubljanski,

vsem vernim svoje škofije blagoslov od Gospoda in Izveličarja našega Jezusa Kristusa!

Ljubi moji! Preteklo je skoraj že leto, da bivam v vaši sredi. Med tem časom ste mi skazovali toliko ljubezni in zaupanja, da se vam ne morem zato dovolj zahvaliti. Krivično bi bilo in nehvaležno do Boga, če bi menil, da skazovanje vaše ljubezni velja moji slabi osebi: ne, ampak višemu pastirju velja; velja Gospodu Bogu, kateri mi je naložil odgovornost za vaše duše. Bogu čast zato, vam pa hvala za kerščanska čutila, s kterimi ste me sprejemali.

Če se je to vaše čutenje o raznih prilikah v naj lepši luči kazalo, me je vendar naj bolj takrat iznenadilo, ko ste mi že malo mesecev po mojem prihodu in le na priprosto povabile marsikak dar svoje ljubezni izročili, naj ga v vašem imenu ter kot dokaz otroške vaše udanosti do apostolskega sedeža, položim pred noge namestniku Jezusa Kristusa na zemlji.

To, dragi moji, me je močno ganilo; nič manj pa ni ganilo tudi sv. Očeta ališati o bogati ljubezni revne Kranjske. „Zahvalite se jim, tem dobrim otrokom, v mojem imenu“, — tako so mi dejali sv. Oče, „zahvalite se jim prav iskreno za njih darove ter jim sporočite, da jaz, njih papež, mislim na nje, da molim za nje, da jih blagoslovim.“ Da, hvala vam, priserčna hvala, dragi moji, v mojem in sv. Očeta imenu!

Z izrazi svoje ljubezni do sv. Očeta ste v resnici prav jasno pokazali, da je Kranjcu, da je Slovencu vernost, rekel bi, nekako prirojena, da je ves katolik in udan apostolski stoličici, ter da tisti ne govori v vašem imenu in po vaših mislih, ker ne več katoliško, kateri koli pravi: to ali ono hočemo in nameravamo, bodi si tudi vkljub papežu in apostolskemu sedežu, in tega nam ne ubrani noben Rimski ukaz in nobena prepoved. Ne; Slovenci, pa tudi rimsko-katoliški verniki ob enem, to ste bili, in ste, to hočete ostati tudi v prihodnje, in to ste glasno in očitno pripoznali z darovi svoje ljubezni do sv. Očeta, — spoznavanje v resnici dragoceno v očeh Gospodovih in vredno toliko

veče pohvale, kolikor imenitneje in potrebneje je zlasti naše dni. In zato se vam še enkrat priserčno zahvalim v svojem in sv. Očeta imenu!

Morebiti se vam čudno dozdeva, zakaj vam še le tako pozno sporočim zahvalo sv. Očeta. To se je zaradi tega zgodilo, ker sem vam hotel ob enem naznaniti neko veliko milost, ktera je došla naši škofiji.

Sv. Oče so namreč na moje ustmeno prošnjo dobrotljivo dovolili, da se sme to leto v vseh farnih cerkvah naše škofije enkrat podeliti papežev blagoslov, ter da se verniki o tej priliki lahko udeležé popolnega odpustka. V ta namen tedaj sem izbral praznik Neomadeženega Spočetja Marijinega. Saj vem, kako zelo ljubite Marijo, zlasti pa ta Njen praznik, in kako radi ravno ta čas, ko je veliko delo pri kraju, prejemljete zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa.

V resnici se tudi strinja ljubezen do cerkve in njenega poglavarja, pa ljubezen do Marije. Kakor je Gospod po Mariji prejel telesno življenje, tako prejemamo mi po cerkvi dušno življenje milosti; in tako cerkev stori, da Kristus, Sin Marijin po telesu, v nas živi po duhovno v naših srcih. In kakor je nemogoče Marijo v resnici ljubiti in častiti, če ob enem ne spoznavamo, da je Kristus Njen Sin v alavi Boga Očeta, — pravi Bog od pravega Boga; ravno tako je nemogoče Marijo v Njenem Božjem Sinu častiti, če ne častimo ob enem tudi njegove ustanove, t. j. sv. cerkve, in Petra, skale, na katero jo je postavil. Z lepim izrazom svoje udanosti do sv. Očeta ste zato ob enem tudi spoznali svojo vero v sv. cerkev, ktere poglavar so; in v Jezusa Kristusa, kateri jo je ustanovil in oborožil z nebeško močjo; spoznali ste pa tudi svojo vero, da je mati Božjega ustanovitelja naše sv. cerkve v resnici Mati Božja, ter ravno zato mogočna naša priprošnica pri Bogu.

Na Marijo, to mogočno priprošnico tedaj, sem hotel obrniti vašo pozornost, po kateri imamo vir vseh milosti, Kristusa Gospoda našega: Ona naj nam sprosi med drugim tudi to milost, da se prav goreče udeležimo odpustka, kterega so nam sv. Oče podeliti blagovolili, in da po vzgledu, sterega imamo ravno v brezmadežnem in najčistejšem Spočetju Marijinem, tudi mi svoje duše očistimo, vseh grešnih madežev. Zato, dragi moji, rabimo prav vneto to priložnost; kdo vé, za koliko med nas je mogoče zadnja.

(Konec)

Dodatek k Furmaoherjevim premišljevanjem.

Večerne molitve.

(Dalje.)

Molimo.

Uliši nas Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog in pošlji svojega sv. angelja iz nebes, ki naj varuje, blagruje, blagoslovlja in brani to hišo in vse, ki v nji prebivajo. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen. Čast bodi Bogu Očetu itd.

Molitev k Jezusovemu Sercu.

Bodi čiščeno in pozdravljeno, prečudno Serce Jezusovo! Hvalimo te, slavimo te, povečujemo te, povzdigujejo te, svoje serce ti darujemo in posvetimo; sprejmi ga in posedi ga popolnoma, očisti ga, razsvetli ga in posveti ga, da v njem moreš živeti in kraljevati na vekomaj. Amen.

V. Ne nam, ne nam, o Gospod!

Od. Ampak svojemu imenu daj slavo!

Molimo.

O presladko Serce Jezusovo, Tebi izročimo to noč vsak svoje serce in svoje telo, da v Tebi sladko počivamo. In ker v spanji ne bom mogel Boga hvaliti, Ti namesto mene to storiti blagovoli, tako namreč, da kolikorkrat bo to noč moje serce udarilo, tolikorkrat sv. Trojico počastiš; in kolikorkrat zdihnem, da te zdihljeje sprejmeš in jih kakor iskricke moje ljubezni Njej daruješ. Amen.

V. Varovaj nas, o Gospod, kakor sarklo svojega očesa.

Od. V senci svojih perut nas brani.

Duša Kristusova — posveti me!

Telo Kristusovo — zveličaj me!

Kri Kristusova — napoji me!

Voda iz strani Kristusove — operi me!

Terpljenje Kristusovo — potrdi me!

O dobri Jezus — uliši me!

V svoje svete rane — skrij me!

Od Tebe ločiti se — ne pusti me!

Hudega sovražnika — obvaruj me!

O smertni uri — pokliči me!

K Tebi priti — pusti me!

Da s Tvojimi svetniki — hvalim Te!

Na vekov veke vse. Amen.

V. Moja duša, hvali Gospoda!

Od. In vse, kar je v meni, njegovo sveto ime!

Molimo.

Veseli in mir, poboljšanje življenja, čas prave pokore, milost in tolažbo sv. Duha, stanovitnost v dobrih delih, skesanost in poterto serce, in srečen konec življenja nam dodeli vsegamogočni in usmiljeni Gospod. Amen.

V. Zavoljo časti svojega imena reši nas!

Od. In zavoljo svojega imena bodi usmiljen našim grehom!

Molitev k sv. Križu.

Predglasje. Z znamenjem sv. Križa reši nas o Gospod naših sovražnikov.

Molimo.

Z vednim mirom nas brani, prosimo Te, o Gospod! ki si nas na lesu sv. Križa milostno odrešil. Amen.

Jezus Nazarenski, kralj Judovski!

Reši me nagle in neprevidene smerti!

K Materi Božji.

Najpred angeljevo čiščenje, potem:

Predglasje. Sveta Marija, pridi na pomoč siromakom, podpiraj slabotne, tolaži žalostne, moli za ljudstvo, poteguj se za duhovne, prosi za pobožni ženski spol, naj vsi občutijo Tvojo pomoč, katerikoli obhajajo Tvoj sveti spomin.

V. Skaži se, da si nam mati, o sveta devic Devica.

Od. In prosi za nas Jezusa Kristusa, Gospoda našega.

Molimo.

Spomni se, o premila Devica Marija, da še nikoli ni bilo ališati, da bi bil kdo zapuščten, ki je pod tvojo brambo pribežal, v Tvojo pomoč klical, Tvoji prošnji se priporočal: s tem zaupanjem navdan k tebi hitim, o devic Devica, k tebi pridem, pred tabo zdihaajoč grešnik stojim. O mati večne Besede, ne zaverzi mojih besed, temuč dobrotljivo me poslušaj in uliši. Amen.

K sv. Mihelu Arhangelu.

Predglasje. Ko je sv. Janez gledal nebeške skrivnosti, je veliki angelj Mihael pel na trobento: Odpusti naš Bog, ki odpiraš bukve in razvezuješ njih vezi.

V. Angelj je stal z raven altarja v tempeljnu.

Od. In imel je v rokah zlato kadilnico.

Molimo.

O Bog, ki v prečudnem redu službe angeljev in ljudi razdeljuješ, dodeli nam milostljivo, da tisti angelji, ki Ti v nebesih vedno služijo, varujejo tudi naše življenje na zemlji.

K sv. Jožefu.

Predglasje. Bog me je vravnal kakor za očeta kralju in za Gospoda cele njegove hiše, povzdignil me je, da bi ohranil mnogo ljudstva.

V. Postavil ga je gospodarja svoji hiši.

Od. In predstojnika celemu svojemu posestvu.

Molimo.

O Bog, ki si v svoji neizrečeni previdnosti sv. Jožefa ženina presveti Materi Svojega Sina izvolil, dodeli nam, Te prosimo, da naj v nebesih za nas prosi, kterega že tukaj na zemlji za svojega pomočnika častimo.

K as. apostoljnoma Petru in Pavlu.

Predglasje. Peter apostelj in Pavel, učenik ljudstev, sta nas Tvojo postavo učila, o Gospod.

V. Postavil jih boš poglavarje čez vso zemljo.

Od. In spominjali se bodo Tvojega imena, o Gospod.

Molimo.

O Bog, ki si s svojo desnico sv. Petra povzdignil, da se gredoč po valovih ni pogreznil, in ki si njegovega tovariš sv. Pavla trikrat pred potopom v morji rešil: milostljivo nas uliši in dodeli, da po obeh zaslugah večno čast dosežemo. (Dalje prih.)

Božičnica.

Pred betlehemskimi vratmi.

Igra v enem djanji.

Osebe.

Rahela, Noema, Lizabeta, Abigajl, Judita, Orfa, Sara, Estra, pastarice. Elijažer mali Estrin bratec.

Spisal J. Bonnel.

(Dalje.)

Orfa. Čudna reč: kar sem to Dete vidila, mi je tako, da bi rada umerla za to božje Dete in zanj kri prelila.

Rahela. Kdo vé? znabiti res pride ura, da bo treba zanj kri preliti.

Abigajl. Moje sestre, sestre ljube, veste kaj sem jaz smela en trenutek? Ogernila sem se z ogrinjalom device Marije: oh! kako mi je bilo tu pri serci. Marija pa mi je potem milo govorila: „Ohrani, hčerka, v spominu radostno uro, katero si preživela pri nogah svojega Boga! „Da, moja Mati,“ sem odgovorila, „ti pa me blagoslovi!“

Rahela. A kaj je tebi, Noema? ti jočeš. Ti je znabiti slabo, ali te je žalila ktera tvojih tovaršic?

Orfa. Goveri, draga sestra, kako ti moremo pomagati?

Noema. Pustite me, mile sestrice, naj molčim; vaše besede ne da bi me tolažile, mi vekšajo boleat.

Sara. No, Noema...

Noema. Ne, pustite me, nisem bolna in tudi nikdo mi ni žalega storil, kakor le jaz sama.

Estra. Kaj je to?

Judita. Govori!

Abigajl. Da, govôri, draga prijateljica; me obilo terpimo, zato ker vidimo terpeti tebe, hočemo ti terpljenje zmanjšati, deleč ga s taboj.

Noema. Nesrečnica!... Če bi bila hotla... Tu ob cesti iz Betlehema v Hebron star razpaden stolp... Tam je rojeno Božje Dete v moji hiši, blizo mene...

Sara. Kaj pravi? velike tuge se meša.

Noema. Da ona sta bila: jaz sem jima šla odpirat. Merzlo je bilo, videlo se je, da sta premrazena in trudna od dolge poti; in ko sta prosila zavetja pred vetrom in snegom, imela sta solze v očeh in trepet v glasu. Da si je bila temna moč, sem ju vendar en trenutek videti mogla. Ko sta z mano govorila, se za trenutek temen oblak preterga in luna osvetli revna Dopotna, vidim potno čelo Jožefovo in mili obraz čiste Device. Ona posebno, oh! kako se mi je zdela utrujena od dolge poti, uboga žena! Ponižno so bile po-bešene njene oči in njeni lasje so bili z ivjem pokriti ter so lepo obdajali ta premili život.

Sara. Oh! vstopita, bi jima bila rekla jest, vstopita uboga popotnika, ki vaju je objela noč v naših merzlih gorah, oddahnita se in ogrejta se pri dobrodejnem ognju, ki plamti na našem ognjišču, jejta z nami kruh gostoljubja, kakor svoje dni prerok Elija pri vdovi v Sarepti.

Noema. Da, Sara, ti, ki si tako dobra in ve vse, ki ste dobro, ki se bojite Boga ter ga ljubite v siromakih, katerim je oče, vé bi ju bile sprejele z gostoljubno prijaznostjo, kakor svoje brate; a jaz hudobna sem bila gluha za njih prošnje, za prenočišče malega kotička jim nisem privoščila. Šla sta dalje mirna in vdana brez pritožbe. Noč je bila temna in merzla in snežilo je.

Judita. Ubogi zapuščeni!

Estra (sama pri sebi). Da, ni ne tako ravnala, ko nekaj Boc na njivi pri Betlehemu z Ruto, ki je klasje pobirala.

Noema. In hočete po vsem tem, da idem v Betlehem ter se v nevarnost podam, da se mi bo tako godilo, kakor sem jaz ravnala z gostoma, katera mi je nebo poslalo.

Vse pojó razven Noeme.

O Betlehem! O hlevec ti premilo,
Posemeljki si mi postalo raj;
V teb' Dete se nebeško je rodilo,
O srečen, trikrat srečen ti si kraj.

Zlatá, srebrá zaklade zaničujem,
Ne mamí več krasota me sveta,
O jasli borme, vas nato spoštujem,
Ker ste mi premočile Jezusa.

Nad biserje, nad dragocene kamna,
Nad vas, kar semlja v čistih le ima,
Slavim in ljubim borme bilke alarne,
Ki bile perva so ma postelja.

Sara. Se vé, da se ne upa tje, ker ju je tako odpravila.

Rahela. Ti se preveč vznemirjaš; saj nisi bila sama taka, tudi drugi so ju videli tako revna, a niso ju pod streho vzeli, pustili so ju v temni noči brez prenočišča. Kakor ti, ubogo dete, ju tudi oni niso poznali. Čez nekoliko ur pa, ko jih je angelj zbudil, šli so pred božjo zibel novorojenega na kolenih molit in dobra varha Jezusova jih nista preč podila, še bolj ljubeznjiva in krotka sta bila do njih. Naš ljubeznjivi Zveličar, naš Emanuvel, ali ni on Bog, ki grehe odpušča?

Noema. Ali misliš, Rahela, ali misliš, da mi bo Jezus odpustil?

Rahela. Da, Noema, tega sem si svêsta: obudi si v sercu obžalovanje in zopet upanje.

Noema. Ali ni on strašni in močni Bog, ki podira cedre libanske in pred katerim se topijo gore, kakor vosek v ognju?

Judita. On je tudi tisti, od katerega psalmist poje: „Usliši nas, dobri Bog, ki vladaš Izrael in vodiš Jožefa kot ovčico.“

Noema. Jaz se Boga bojim ko maševalca, ki kaznuje.

Orfa. Zaupaj raji v Boga, ki je poln milosti, ki odpusti in noče zadolženega pogubiti. On je bil daleč, pa se nam je približal, bil je Bog od vekomaj, pa se je včlovečil, bil je velik, a postal je majhen. Oh! idi, draga Noema, idi jutri z nami pred njegovo zibelko. Jezus je vse pozabil, verjemi mi, in zdi se mi, kakor bi te k sebi klical in rekel: „Moja sestra, ali moreš dvomiti, da te ljubim jaz, ki sem postal malo dete zato, da te odrešim?“

Noema (poklekne): Češčeno Dete betlehemsko, Bog naših očetov, Bog moj, Odrešenik, verujem v tebe, zaupam v tvoje usmiljenje, da mi boš odpustil.

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zlati dnevi v Marijaniški. Blagoslovljenje kapole.) (Konec.) Predno so opravili milgap. knezoškof daritev sv. maše, so stopili v mašni obleki pred altar ter imeli najprej do povabljenih dobrotnikov kaj tehten nagovor, v katerem so se jim zahvaljevali za toliko pripomoč. Govorili so potem o namenu te hiše božje ki bode naj prej hiša molitve, potem pa tudi hiša milosti božje, ki se bo v nji delila, zlasti v zakramentu sv. Rešnjega Telesa in pa v zakramentu sv. pokore. Potem so se obrnili tudi do otrok in so jih ljubeznjivo nagovarjali. Pokladali so jim na serce posebno dve čednosti: hvalečnost in pokorščino. Naj bi posnemali v pokorščini malega Jezusa, ki je bil pokoren svoji materi in svojemu redniku. — Da bi ostali dolgo v spominu otrokom ti očetovski opomini!

Nasledovala je perva sv. maša, katero so darovali milgap. knezoškof, kakor so sami poprej bili povedali, za vse dobrotnike otročičev. Upajmo, da so se tudi otroci združili z molitvami višega pastirja in sprosili obilo nebeškega povračila tudi najmanjšemu daru. Močno je lepo petje povzdigovalo serca pričujočih: vodil ga je po svoji veliki dobroti č. P. Angelik, kateremu naj bode toraj serčna hvala izročena. Kaj spodbudno je tudi bilo, da je precejšno število gojencev pristopilo med mašo k sv. obhajilu in prejelo nebeško jed iz rok višega pastirja.

— v znamenje, da hočejo tudi serca svoje posvetiti Gospodu, kakor se je ravnokar posvetila Njemu lepa hila božja.

8 sv. mašo je bila končana dopoldanska slovesnost. Popoldne ob štirih pa je bila naj prej pridiga, ktero je imel marijaniški vodja o skerbi za mladino. Dokazoval je, da je potrebno in Bogu zelo dopadljivo skerbota za mladino: 1. ker je Bogu neizrečeno ljuba nedolžnost, ktero je treba v mladini varovati; 2. ker je mladina v veliki nevarnosti, ki ji preti od premnogih strani. Spominjal se je tudi r. kan. Gogala, in zahvaljeval vsem blagim dobrotnikom, ki so pripomogli zidati to kapelo. „Lepa je ta kapela, kajti vsak kamen bi pripovedoval, ako bi mogel, o dobrotljivosti Kranjcev, ki so prihiteli Vincencijevi družbi z darovi na pomoč. Kapela je bila do zadnjega kotiča natlačena s pobožnimi, in da jim je všeč, so pokazali pri darovanju po pridigi, kterege so se gotovo vsi vdeležili, kajti lepo svotico so zložili, da se je zamoglo precej plačati nekaj delavcev. Bog poverni tisočkrat!

Kaj lepo je bilo pri petih litaniyah, ktere so imeli Vincencijeve družbe predsednik, milgap. prošt dr. Jarc, ki so slovesnost tudi sklenili z zahvalno pesnijo. Tako vneto se je glasila Marijina hvala po teh prostorih, da bi človek kar od veselja bil jokaj. Bog daj, da bi se tako petje še mnogokrat zamoglo slišati v ti kapeli! In nazadnje: „hvala bod' Gospod Bogu“ — to je onim naj bolj prihajalo iz serca, ki so se že dolgo te slovesnosti naprej veselili. Zares, hvala Bogu! kajti terdno je gotovo On prepričati moral po tej kapeli vsakega, da naj težavnejša reč se da zveršiti, ako se zaupanje vanj ne pogreša.

Pa to ni bil edini zlati veseli dan za Marijanišče. Prihodnje nedeljo, 29. dan nov., se je blagoslovil križev pot za novo kapelo. Blagoslovili so ga preč. provincijal P. Evstahij prav slovesno. Ob 9 namreč sta prenesla po dva in dva dečka 14 postaj v kapelo v lepem sprevodu; vsaki postaji sta pa svetila dva druga dečka. Ko so se postavili v versto pred oltarjem, so imel P. provincijal kratek nagovor, opravili so blagoslovljenje, potem pa začeli postavljati ono postajo za drugo na odmenjene prostore. H krati so molili križev pot in vmes so pevali pevci na koru. Po križevem potu je bila pridiga o pomenu križevega pota in o načinu, kako ga je treba moliti: pridigali so P. provincijal tako ljubo in razumljivo, da so jih lahko razumeli tudi otroci. — Slovesno sv. mašo so na to služili milgap. prošt Jarc, med tem ko je na koru donolo lepo petje P. Angelikovega pevskega zbora. Križev pot kapelo zelo zaljša; alike so priproste ali spodbudne; kaj lični so pa okvirji, ki spominjajo obiskovalca resnobe in bridke žalosti pri Gospodovem terpljenji. Precej veliki so namreč in rujava-tomne barve.

To so bili zlati dnevi v deški sirotišnici, ki jih je pripravila kapela, dnevi nedolžnega, tihega veselja. Ti so vzbudili nado, da se bodo taki zlati dnevi še ponavljali. Kolika sreča je že to, da se hrani v kapeli sv. Rečnje Telo! Koliko veselje, da se zamorejo molitve opravljati v tako lepem prostoru! Bog razlij svoj blagoslov nad vse dobrotnike in prijatelje te hiše: če pa kateri niso njeni prijatelji, daj jim spoznanje, da je tudi to cvetico zasejal Bog na svoj vert, da tudi njej priliva ter ima nad njo veselje. Zakaj da bi ljudje zato žalostni bili?

Z Gorenjskega. (Zahvala.) Sprejmite v „Zg. Dan.“ sledečo Zahvalo. Od „Zg. Dan.“ za po povodnji požarane Gorenjce nabranih 148 gld. 70 kr. (vmes 90-sebno znamenje darova Šentjakopske Vinc. konference pr. 47 gld. 70 kr. in Starološke fare pr. 60 gld.) smo 2. t. m. v Kranjski gori zbrani podpisani Dolinski župniki

po namenu darovalcev med sabo razdelili ter se tukaj v imenu obdarovanih preserčno zahvalujemo z zagotovitvijo, da se hočemo mi in obdarovani blagih dobrotnikov v molitvi spominjati!

Blaž Artelj, župnik Kranjskogoraki. Andrej Dremelj, župnik Rateški. Janez Afman, župnik Dolški, Janez Keršič, župnik Jeseniški. Janez Belec, župnik Fužinski. Na Dolgem 4. grudnia 1885.

Iz Bosne. Dubica bos., 1. grudnia 1885. Slavno vredništvo! Bog Vam naplatil za poslane svete maše in dar!*) Na vprašanje, se li bojim serbskih pušek, pa odgovarjam, da celo nič ne, kakor bi bil doma na Kranjskem; mislim pa na ta boj še manj tukaj v Bosni, kakor bil doma mislil. Ko bi čul pucanje pušek in grom topov na svoje ušesa, potem bi še le začel premišljevat, kaj in kako bi vse zamoglo se končati. Dokler pa tlači Rusi nihilistiška mōra ter ga mōra in sili, da se naslanja na Avstrijo in Nemčijo, ne bojim se na našem jugu nobenih znatnih prevratov; no, pa da bi tudi došli, kaj bi škodovali meni?! — Serbska vlada, mislim, je pretečo strela odvodila na tuje, da ni udarila v domačo kučo; ko pa bode nesterpljiva serbedica dobro opraskana do živega, do kervi, onda bode zopet doma vse mirno in zadovoljno vsaj za kaj časa: Bolgarska pa se bode lepo vterjevala in krepčala. Serbi bi pač radi igrali na jugoistoku rolo zardineko na jugo-zapadu; ali jaz bi jim v svoji telesni in dušni kratkovidnosti ne mogel prerokovati — nobene bodočnosti: to pa iz raznih razlogov.

Pervič se mi zdé slabovérni pri vsi njihovi gorečnosti za „pravoslavje“ (to je razkolništvo). V naj bližnji moji bližini živi Serb (vlah), ki povzdiguje pravoslavno vero (raskol) nad oblake, ter bi mene in vse katolike nemara še popred čez Uno potisnil, kakor pa turke; ali vere v njegovem sercu bi našel komaj kaka zerna, ker očitno govori, da se ne zansa kar nič na uni svet. Takih vlaških „svetcev“ pa je prav dosti; čuje se, da se v takem „šajnu“ svetijo še kateri vlaški svečenici. V navadnih serbskih pesmah popevajo in slavé se mejdani (dvoboji) Serbov „za Hrista“ proti Turkom; ali nekdaž bilo je res vse drugač, kakor je zdaj v novejši dobi, ko so postali ti mejdani nekako jednaki vojaškim in sim tertje že tudi gosposkim dvobojem za malične stvari, zavolj prazne časti. „Za Hrista“ deliti mejdan s turčinom bil je stari običaj serbski; nekdaž resnično iz prepričanja, iz gorečnosti za vero; ali dandanes je samo prazen običaj in to še radi časti, ker onaj isti mejdandžija se po končanem za Hrista dvoboju prav malo briga „za Hristovo“ zapovedi, za življenje po „Hristovem nauku“, kterege še na debelo prav malo pozná. — Pa kako ga če poznati, kdo ga uči?! Roditelji so popolno nevedni, otroku ne morejo dati, kar sami nimajo; to veljá zopet o duhovnem pastirju, kateri na vse to tudi mladine nič ne uči; v cerkev razkolniki po 3—4krat na leto hodijo, pridig nimajo, ali če jih kterikrat imajo, kaj jim zamore povedati pridigar, ki včasih komaj ume čitati, ali še celó ne? Post se jim priporoča, in tega odinega se še derže; zato pa se tudi pripoveduje, da se pri njih spovedi lahko dobiva odveza od vseh grehov, tudi preljubov (prečestovanj) in ubojev, ali nikakor ne od preloma posta. Pri tej slabovernosti so pa še mnogi živa sebičnost, da vsak samo sebe pozná in gleda; iz neznane sebičnosti raste velika nealoga, da le bolj korist ne-ktere nekaj ožje veže za kratek čas; ko pa prestane korist, onda prestane tudi ožja zveza, ker o pravem prijateljstvu se med njimi ne more odveč govoriti. Oni

*) Vsa pretekla leta mogel sem sv. maše tudi še nekterim drugim deliti; zdaj pa ne več; ako je komu mogoče jih kaj oddati, naj jih blagovoli kar doli v Dubico poslati. Pisat.

se pravi kramarji, navidejoči vsakemu (še roditeljem ali deci) vsake koristi, ki oni niso deležni, in odtod izhajajo vsakovrstne prevare in redko kje prava zaupnost; odtod posebno do tujcev splošno sladke besede, smehljajoča usta, ali ob enem neverjetno opazovanje z dušo in očmi, da človeka v kratkem pretuhtajo, premamijo. Dalje niso odveč delavni; za vsako težje delo so lani, zlasti za poljedelstvo in rokodelstvo; naj slajše jim je posedati po hladu, po kavanah, ter sanjariti, kdo vé o čim, pa kako kupčijo sklepati. (To bi bilo znamenje, da so marnikaj od Turčina „profitirali.“) Nasprotno pa so Bolgari čisto drugač narod, podobni kranjskim Gorencem, delavni in marljivi, pa še podvzetni, obertni in vstrajni v svojih poslovi in delih. Iz zemlje, ktere bi Serb še ne pogledal, umé Bolgar v kratkem napraviti raj, izvleči velik dobiček. Vlanjsko poletje so nekteri bosanski Serbi (razkolniki) gledali, kako mučno so naseljeni Slovenci zemljo kopali ter se jim čudili, zakaj tako strašno delajo; oni (Serbi) raje bi cerknuli^{*)}, kakor pa se tako mučilik. In res so letošnje poletje skor glada umirali, ker niso dosti pridelali; Slovenci pa so na jednaki zemlji toliko koruze nabrali, da so do novine dosti kruha imeli. In zavolj lenobe, pa še nespametnega gospodarstva tukaj v rodovitni Bosni od sv. Jurja do velike Gospe skor vsako leto glad nastaja, ker večina seljakov mora kupovati koruzo ali moko za vsakdanjo hrano. Te in podobne druge lastnosti menda ne delajo Serbov v obče sposobnih „za sardinsko rolo.“ O Bolgarih morem še dodati iz svoje skušnje, da ne merze katolikov, ko jih Serbi iz dna serca čerté, da, bolj obžalujejo (preklinjajo) prestop vlaha v katoliško cerkev, kakor pa v turško džamijo.

Ker že odgovarjam na stavljena mi iz Kranjske vprašanja, naj sledi odgovor tudi onim, ki so mi pisali, zakaj zdaj redkejšo dopisujem, kakor spočetka pred 3 leti?

Ravnam se po mišljenju Slovencev o Bosni, na ktero ste po zasedi pogosto mislili, potem pa so se vam serca zanj bolj in bolj ohladila, da zdaj oči švigajo po nekdanji stari navadi najbolj v daljne kraje, misleč, da je tukaj že vse v redu, ko pa v resnici še ledina ni preorana. O takih okolištinah mi ne kaže dosti pisariti o bosanskih potrebah, ker bi taki glasovi ne bili vsakemu dragi in mili; kdor pa naravno misli, ter vé, da se še kuća ne more v kratkem času popolno doveršiti, toliko bolj vé in zná, da se čez 400 lét zatirana dežela ne more že v štirih letih še za naj večjo silo vrediti, in zato tudi ne potrebuje nobenega priganjanja na pomoč Bosni po pičlih mojih dopisih. Zdaj pa Vam daj Bog vesele božične praznike in srečno novo leto!

Hvaležni

Val. Lah.

Poziv.^{**)}

Eden glavnih namenov patrijotičnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v mirnem času je, društvena sredstva posebno z nabiranjem novih društvenih udov povzdigovati, da se potrebne priprave že v mirnem času storijo, in da se v slučaju vojske mnogoternim zahtevam, ktere se društvu stavijo, tudi zadošiti more.

Z ozirom na bližajoče se novo leto 1886 se tedaj vse patrijotično misleče in radodarno prebivalstvo Kranj-

^{*)} Zares čudna zamena; tukaj ljudje cerkajo, živina pa umira! Spočetka nisem veroval svojim ušesom, dokler se nisem popoln prepričal.

^{**)} Od slavnega vodstva društva rudečega križa v prid ranjenim vojakom itd. nam je došel ta „Poziv“ s priporočilom, da naj ga naenani tudi „Zg. Dan.“

skega in posebno prebivalstvo deželnega glavnega mesta Ljubljanskega vljudo pozivlje, patrijotičnemu deželnemu pomočnemu društvu za Kranjsko kot podporni ali redni udje pristopiti in na ta način delavnost tega društva dejanako podpirati.

Redni udje so po društvenih pravilih one osebe ali korporacije, ktere se zavežejo vsaj dva goldinarja na leto plačati, ali pa pri društvenem vodstvu glavnico, ktere dohodki vsaj toliko znašajo, kolikor najmanjši letni donosek (2 gld.) z odmeno vložé, da se ta glavnica pri društvu trajno in koristno naloži.

Podporni udje so one osebe ali korporacije, ktere društvu podporo v novcih, vrednostnih papirjih, ali v stvarinah kakoršne si bodi verste za društvene namene dajo, ne prevzemši stalnih dolžnosti rednih udov.

Ustmena ali pismena naznanila prevzame društveno vodstvo na Bregu št. 6 v 1. nastropji, ali pa tudi vsak posamezen ud društvenega odbora.

Društveno vodstvo.

Drobiž.

(Dalje).

II.

„In stopi v ladijo (Petrovo)“.
Mat. 8, 23.

Po nazorih poganskih narodov so duše mrtvih se prepeljevale v drugo deželo, zato se nahaja med drugim drobižem po grobiščih tudi čolnič. Gerki in Rimljani so verovali, da je posel (pót) bogov Merkur dušo sprejel ter jo vodil do reke podzemeljske, kjer je stari čemerni Charon duše prepeljeval. Po kerščanski veri pa dušo sprejme sv. Mihael verhangelj. Tudi v prvotnih pokopališčih, v rimskih katakombah, je naslikana, ali izdobljena ladjica na kerščanskih grobeh. To pomenja srečno vožnjo na oni svet. Na jarboli (hlodu sredi ladije) je golobek, ki pomenja tolažnika sv. Duha, in da je ranjki umerl v milosti Božji, ki jedino pripelje dušo v deželo večnega miru.

Ladija je predpoda Cerkev Kristusova. Pa že Noetova ladija je po nauku cerkvenih očetov podoba katoliške Cerkev. Noe pomenja tolažnik, Jezus tudi je rešenik. Med vsemi ljudmi je samo Noe milost zadobil, in naš Zveličar je nam vsem milost zaslužil. Noe je bil izbran, da se po njem človeški rod ponovi, naš Gospod je zemljo prenovil in obljubil s pravičnimi, a nebesa s svetniki. Noetu je Bog ukazal barko tesarati, in naš Odrašenik je vstanovil svojo Cerkev. Sto in dvajset lét je Noe delal in tesar ladijo ter ljudi k pokori opominjal, pa niso marali za njegove besede. Jezus se je celo življenje trudil, da bi svojo Cerkev pripravil, ter je pokoro oznanoval sam in po apostelnih in njih naslednikih; pa veliko njih noče poslušati. — Noe je zató ladijo stesal, da se reši vesoljnega potopa, in Kristus je Cerkev vstanovil, da bi se ljudje rešili ognjenega potopa, v katerem bodo pogubljeni vekomaj goreli. Noe in njegova družina, in kar je bilo živega v ladiji, so si ohranili življenje. Zunaj prave katoliške Cerkev tudi ni ga rešenja za tiste, ki jo poznajo in za njo ne marajo, ali ki jo zapusté, da se vozijo v drugih čolnih, neverstva, krivoverstva, ali razkolništva. V ladiji Noetovi so bile vsakovrstne živali, tako Cerkev obsega ljudi vseh jezikov, narodov in rodov. Kolikor više se naraščale se vodé o potopu, toliko više se je ladija vzdigovala od tal. Cerkev Kristusova se po hudem priganjanju veličastniše vzdiguje k nebu, po večem zasluženju in serčnejši molitvi vernih. — Ladija, ki je nosila Noeta in njegove sinove, je bila edino upanje vsa-

človeštva, in Cerkev, v kateri je Kristus in njegovi otroci, je edina nada človeškega rodu. — Ko je Noe izšel iz barke, je zahvalivši se Boga postavil altar, in je Gospodu daroval žgavni dar od vseh čistih živali. Gospodu je bil dar prijeten. Neizmerno prijetniši je bil pred Bogom dar, katerega je Kristus na križu daroval. brezmadežno Jagnje. — Bog je naredil zavezo z Noetom, da nikoli več ne bode končal sveta z vesoljnim potopom, a z našim Zveličarjem in po njem z vsem svetom je Bog večno zavezo storil. — Po Noetu je Bog ponovil po vodah razdvojeni svet, a po Kristusu se ponavljajo blaginje, katerih je bil svet po grehu oropan: „Iz višine poseže ter me gori potegne in izvleče iz mnogih vod.“ (Pa. 17, 17.) — Noe je zadobil popolno vlast nad zemljo in nad živalimi; naš Zveličar pa je rekel: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.“ (Mat. 23, 18.) Pa pred že so ljudje se čudili, rekoč: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje.“ (Mat. 8, 27.) Evangelist sv. Matej pravi v 8. poglavju, kako je preljubi naš Zveličar učil na gori, in ko je šel z goré, šlo je za njim mnogo ljudstva, in ozdravil je gobovega človeka, in ozdravil le z besedo stotnikovega hlapca, in ko se dotakne tašče Petrove, katero je merzliza tresla, jo precej merzliza pusti in jim je stregla. „Ko se je pa zvečerilo, prinesó mu mnogo obsedenih, pa izžene duhove z besedo in ozdravi vse bolnike.“ Potem ukaže iti na drugo stran ... Stopi v čoln, in njegovi učenci so šli za njim. In glej! velik vihar je vstal na morji, da so valovi čoln pokrivali; on pa je spal. In pristevši k njemu njegovi učenci ga zbudé, rekoč: Gospod! otmi nas, poginjamó! In Jezus jim reče: Kaj ste boječi, maloverni? Tedaj je vstal in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota ... In ko pride na drugo stran v pokrajino Gergezensko, ga srečata dva obsedenca, ktera sta prišla iz grobov, ki sta bila tako huda, da ni mogel nihče po tisti poti mimo iti. Sv. Marka v 5. pogl. in sv. Lukež v 8. pogl. govorita le ob enem obsedencu, kateri je imel nečistega duha, in so ga v verige vklepali, pa je vse potergal, ter je kričal in se bil s kamenjem. Ugledavši Jezusa od daleč, steče, zakriči in pade pred-nj in reče: Kaj imam s teboj, Jezus, Sin Boga najvišjega? Si-li sem prišel, da bi nas pred časom mučil? Zapovedal mu je namreč: Izidi, nečisti duh, iz tega človeka. In ga vpraša (Jezus): Kako ti je ime? Pa odgovori in reče: Legijon mi je ime, ker naz je mnogo. In ker je tam bila velika čeda svinj, so prosili hudiči, da bi smeli oditi v ono čedo. In jim reče: Pojdite! In ko izidejo ter gredo v čedo svinj, se vsa čeda zakadi z brega v morje (v veliko reko, ki se kmalo izteka v jezero genezareško) in potonejo v vodi. Vse mesto izide Jezusu naproti, in ko ga ugledajo, ga prosijo, naj odide iz njih krajev. (Mat. 8, 23—34.)

Vsa ta evangelijska prigodba je podoba naslednjih časov. Kakor je znano, čoln na tiberijskem ali genezareškem jezeru je vojskujoča Cerkev Kristusova. Vihar na morju, ki ladijo premetuje, so mnogotere stiske, ktere vedno napadajo katoliško cerkev, kakor razburjeni valovi. Dokler je divjalo preganjanje, se je zdelo kot da Jezus spi, a velika nevarnost je vselej spodbujala k serčnejši molitvi. Bog je uslišal prošnje k njemu vprijočega ljudstva in v kratkem odvernili šibe svoje jeze; zapovedal je viharjem in nastala je zopet tihota, po ljutom boju sledil je sladki mir. To je cerkvena zgodovina, to je tudi podoba posamnega človeškega življenja. Slab, majhen čoln je naše teló, kermilar (vladar) v njem je naš um, morje je svet, strasti so vodé in valovi, prvo pristanišče, iz katerega se odpluje, je rojstvo, drugi kraj zavetja, konec vožnje je smert. Kermilar popusti ladjico pri grobu ter sam stopi v novo

neposnano deželo, ali „deželo živéih“ (Pa. 26, 19), ali pa v „deželo reve in tome, kjer smertna senca in večni strah prebiva.“ (Job. 10, 22.)

K Jezusu se mi obračamo s Petrom in z njegovim naslednikom v Rimu, drugi pa spoznavajo edino le državno ladijo, kakor je že slavni rimski pesnik Horacij prisposabljal rimsko ljudovlado ladiji. K državi roke molé: Otmi nas, poginjamó! toda kermilarji in vladarji so sami v vedni nevarnosti, da jih razburjeni valovi ne pogoltnejo in da se v penečih globinah ladija ne zdrobí. To se očitno vidi posebno v današnjih časih. Že slavni grški modrijan Sokrat je rekel: „Začetek in namen človeškega življenja se nikoli ne bode jasno spoznal, ako nam božja beseda višjega razodenja, prave stalne poti ne pokaže, da po nji kakor v terdni ladiji brez nevarnosti dospemo srečno v kraj življenja.“ (Phaedon. 60, 10.) Ono vodilo „višjega razodenja“ pa ravno hočejo mnogi odstraniti, da kakor sami zanj ne marajo, bi tudi drugim zabranili pravo pot do večnega življenja.

Sloveči zgodovinar florenški Giovanni Villani pripoveduje, da so bili pri zdravilnih toplicah v Puzuoli na Neapolitanem razni napisi in slike kakor navod bolnikom, kako se imajo zdravilne vode posluževati. To je pa vzbudilo zavido nekega salernitanskega zdravnika Capograsu, da je v neki tihi noči z dvema tovaršema vred se prepeljal v čoln iz Salerne v Puzuoli. Hitro pograbi jo trije nočni tovarši one table in slike topliške, ter se skrivaj, kakor so prišli, odpeljejo. Pa glej! nakrat se vzdigne silovit vihar, prekucne čoln, preberue in zverne v morako globočino one tri roparske tovarše-zdravnike. Drugim so jamo kopali, sami so vanjo padli. Takih roparjev se tudi dan denes ne manjka, ni le trojka, nego „legion“ t. j. množica jih je. Tudi oni kradejo pri „studencih zveličavnih, katerih voda teče v večno življenje.“ Brezvestno jemljó na pol učenjaki, neki časnikarski pisarji in drugi „bolnega človeštva“ zdravniki, — vodila natančna, kako si imajo ljudje v raznih dušnih bolestitih pomagati. Pisma, pričevanja, nauke zveličanja, zapovedi kerščanske pravnosti, vero v jednotrojnega večnega, nekončno svetega in pravičnega Boga, pa visoko ceno in vrednost človeške duše, veljavo sv. pisma in določb sv. Cerkve Božje, — vse to bi radi odstranili in z zemlje potrebili. Kjer pa zgine vera, vestnost, in sv. evangelij, jedina luč našega življenja, tam nastopi mrak in tema, kmalo vstanejo in buče viharji divjih, neukrotelih strasti, ki mnogokrat najprej pogubé tiste, ki so jih povzročili. Saj je znan pregovor: „Kdor veter seje, vihar bo žel.“ Zato opominj velikega apostoljina: „Nihče naj vas ne alepi s praznimi besedami, kajti zato prihaja jeza Božja na sinove nepokorščine. Ne bodite njih deležniki. Bili ste namreč nekdaž tema, zdaj pa svetloba v Gospodu, kakor otroci svetlobe živite.“ (Efež. 5, 6—8.) — Resnično je ladija Petrova, v kateri je Kristus, naša svetilnica, kakor je to izraženo na starinski lampi, ki se hrani v muzeju starinarstva v mestu Florenciji. Svetilnica ima podobo čolna; zadaj sedi na kermilu in vlada čoln (ladijo) sv. Peter; a spredaj stoji sv. Pavel apostelj kot učenik narodov. Podoba kaj primerna, ki nam kaže vzvišeno nalogo sv. Cerkve, da nanjo „pazimo kakor na svetilnico, ki sveti na temnem kraju, dokler dan ne prišje.“ (1. Petr. 1, 19.) Ona s svojimi nauki in milostmi sredi razburjenih valov, vednih napadov od strani mesa, sveta in hudobnega duha, nas ima peljati v zavetno luko večnega miru.

(Dalje prih.)

Razgled po svetu.

Klanje kristjanov v Anamu. Pisma od 17. oktobra iz Sajgon-a v Anamu poterjujejo telegrafična naznanila,

Zahvale.

Priporočevala sem se v neki zadevi in sem bila v treh dnevih uslišana; naznanjam torej srčniši zahvalo proč. M. D. Žalostni.

V hudi bolezni nedavno, pa tudi že poprej velikrat sem bila po priporočilu k N. lj. G. uslišana, poslednjič pa me je prav hud kašelj v trenutku odjenjal, ko sem si vrat z lurško vodo pomočila. Za toliko dobrot očitno naznanjam preserčno zahvalo N. lj. G. presv. Serca.

Johana Švic.

Čast Bogu in sv. Antonu za srečno zveršeno preskušnjo, pri kateri mi je tako očitno pomagal. S tem tudi spolnujem storjeno obljubo, se mu očitno zahvaliti.

K.

Priserčna zahvala presv. Serca Jezusovemu in naši lj. Gospej Lurški za čudovito ozdravljenje male, še skoro umirajoče gojenke, kateri se je takoj zboljšalo, ko smo storili obljubo, se za uslišano prošnjo očitno zahvaliti.

K.

Podpisani je pred dvema letoma na desnem očesu bolehal, tako, da mu nar manjše dnevne svitlobe ni bilo moči prestati. Priporočil se je bil v toliki nadlogi N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, ter opravljal njej na čast devetdnevno. Storil je tudi obljubo med drugim, da, ako ga ta strašna nadloga mine, hoče to v čast in v povikšanje zaupanja na pomoč N. lj. G. presv. Serca v „Zg. Dan.“ objaviti. Ker je čez nekaj časa oko spet do malega okrevalo, in se prejšnja nadloga dosihdob ni več povernila, toraj si šteje v dolžnost, to tukaj objaviti, in se storjene obljube rešiti.

J. E.

Koledar za prihodnji teden:

14. grudna. S. Spiridijon. — 15. S. Valerijan. — 16. (Post.) S. Evzebij. — 17. S. Lazar. (Pričetek 9dnevne za Božič.) — 18. (Post.) Pričakovanje B. M. D. — 19. (Post.) S. Marija Agreda. — 20. Četrtadv. ned. S. Adelajda.

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

25. prosinec.

Praznik spreobrnjenja sv. aposteljna Pavla, katero se je zgodilo drugo leto po Gospodovem vnebovzetju.

Sv. Ananija, kateri je sv. Pavla kerstil. Oznanoval je tudi sam sveto vero v Damasku, Eleveropolu in v drugih krajih; to je bilo tudi vzrok, da ga je poganški sodnik Licinij dal bičati, žgati in naposled kamnjati.

Sv. Bretanijon, škof, je bil mož čudovite pobožnosti, pa tudi nenavadne gorečnosti v sv. katoliški veri. Tako je bil neprestrašen, da se je ustavljal celo kvivoverskemu cesarju Valens-u. Se vé, da je bil zarad tega iz škofije in dežele pregnan, ali kmalo so postali časi mirnejši, in viši pastir se je zopet vernil k svoji čedi, sredi ktere je tudi umrl leta 380.

Ss. Juventin in Maksim, mučenika, poprej oba stotnika cesarske straže v Rimu. V tej službi sta imela mnogokrat priložnost videti krivice, ki so se godile kristjanom od nevernikov. To ju je tako bolelo, da sta necega dne kar naravnost očitala vse grozovitosti cesarju Julijanu samemu, kateri je bil tako zagrizen sovražnik kerščanstva, da je — poprej sam kristjan — postal odpadnik. Odtod njegov priimek odpadnik. Nasledek za nju bila je mučeniška smert: najprvo so jima pobrali vse premoženje, potem ju grozovito bičali, naposled pa ob glavo djali. To se je zgodilo leta 363.

Sv. Kastula, mučenica, ki jo častijo zlasti v Kapuvi na Neopolitanskem.

da je pomorjenih veliko misijonarjev in domačinov, ki so bili k veri Kristusuovi prestopili. Tako je bil 26. avg. umorjen P. Châtelet s tremi duhovni. V provinciji Kvang-Tri, kjer je prebivalo 70000 kristjanov, je poklanih 8 domačih duhovnov in 7000 kristjanov. Posameznim oddelkom kristjanov, ki so se bili v bran postavili, se je posrečilo ubežati. Tako se je 3000 izmed tistih, z misijonarji Dangelcev, Giralda in Closest ogradilo, in so bili po tritedenski oblegi rešeni po francoški armadi. V drugem kraju, v pokrajini Kvan-Cau, so bili ondodni kristjani napadeni 19. avgusta in razun štirih, ki so se v Sajgon rešili, so bili vsi potolčeni. P. Iribarne-a, kateri se je hotel z dvema domačima duhovnoma na konji rešiti, so dohiteli ter mu glavo odsekali. Njegovo glavo so pokazali misijonarju P. Bao-u, in ko je poterdil, da je glava P. Iribarne-ova, so jo tudi njemu odsekali, ravno tako P. Hau. Ta dva zavoljo visoke starosti nista mogla bega poskušati.

Severna Amerika. V zedinjenih državah sta dve versti šol: prosta, in katoliška šola. Sicer pa le drugi, kakor se samo po sebi umeva, gre priimek „prosta šola.“ Kajti posilne šole v evropskem smislu besede ne poznaš pri svobodoljubnih možéh unstran Oceana. Primernejše je tedaj govoriti o katoliških in brezverških šolah. Gotovo se namreč na tako imenovanih prostih šolah učé le samo posvetni predmeti, in iz njih prihaja oni čudni „cvet“ mladine, po katerem hrepené kultivirani Amerikanci! Katoliška Cerkev, videča veliko nevarnost takih zavodov (Op. Tukaj je ta beseda v svojem pravem pomenu, od „zavoditi!“) obernila je poseben pozor na napravo posebnih, svojih lastnih šol. Vsak duhoven mora skerbeti, da se zraven cerkve pozida šola, v kateri se učí poleg angleščine tudi veroznanstvo, in tudi nemščina. Učitelji na „prostih šolah“ so ali učitelji v mestih ali pa učitelji na deželi. Pervi so večinoma izučevani pripravniki v Milvauki, kjer dobé gojenci poleg „pedagogične izobraženosti“ tudi bolj navadne nauke, kakor n. pr. po naših gimnazijah. Učitelji na deželi pa so večinoma izmed farmarjev ali kmetovavcev, ki o počitnicah, t. j., poleti sami kmetuje. Da se državne proste šole vzdržavajo, mora vsak ameriški državljani pripomoči; farmarji ter kmetje in drugi, ki dajejo otroke v katoliško šolo, morajo po tem takem dvojno šolnino plačevati! Toda katoličani radi darujejo te darove, dobro vedoč, kolik blagoslov da iz njih prihaja njim samim in sv. Cerkvi. Kar slednje zadene je čudovito njihovo razširjanje, kar je tako sijajno pričal lanski cerkveni zbor, ki je močno pohvalil katoliške šole. Očetje cerkvenega zbora oporekajo ugovoru, češ, da treba katoliškim šolam biti na enako visoki stopnji, kakor so druge šole. O času, kakoršen je sedaj, ko zmota tako zelo narašča, mora vsakdo, kolikor mogoče, biti vterjen v zdravih naukih, ne samo duhoven, ampak tudi neduhoven, da se more ustavljati brezverskemu vplivu, ki se ljudstvu po nepošteni poti vsiljuje.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — V neki veliki potrebi želim pomoči na priprošnje Žalostne M. Božje, sv. Jožefa in sv. Nikolaja. — Primérno službo želim dobiti neka oseba na prošnje N. lj. G. od presv. Jezusovega Serca.

Sv. Pipo, opat, je bil sin pobožne matere Adelvive, ktera mu je zgodaj vcepila v srce kal sv. čistosti. Postal je kot mladenec sicer vojak, ali tudi v vojaškem stanu je ohranil dobrega duha. Ko se je bil pozneje svetu odpovedal, je šel najprevo na božjo pot v Jeruzalem, potem pa v Rim. Vsa poživljen z nebeško tolažbo stopi zdaj v red sv. Benedikta, kjer se je kmašio take odlikoval z raznimi čednostmi, da so ga opata izvolili. Celo čudežev je Bog storil po njem, zlasti po njegovi smerti leta 1043. Z njim vred se časti tudi njegova mati, zvel. Adelviva, vdova.

Sv. Projekt, škof, in **sv. Marin**, opat, oba mučenika. Bila sta si velika prijatelja in sta ravno oba skupaj bila na potovanju, ko ju napadejo nekteri hudobneži, ter najprevo zavrtno umorijo sv. opata, potem sv. škofa, kateri je še umirajoč ponavljal besede: „Gospod ne prištevaj jim tega greha; saj ne vedó, kaj delajo.“ To se je zgodilo današnji dan leta 874.

Listek za raznoterosti.

K zbirkam za svenove v Sarajevem vabijo premilostni gosp. knez in škof dr. Jakob. Misija. Prihodnjé o tem obširnije.

Slovesno podeljenje odpustka sv. Očeta papeža v stolni cerkvi se je godilo po veliki škofovi sv. maši. V predpraznik in v praznik brezmadežnega Spočetja je bilo spovedovanja veliko. Pri škofovi pontifikalni maši je bila stolnica vsa napolnjena, ali recimo, natlačena. Po maši je s prižnice g. stolni kaplan Kolar bral papeževo dovoljenje popolnega odpustka, dijakon g. kanonik Klun je slovesno odpel očitno spoved (Confiteor) in premilostni gospod višji pastir, ki so se med tem ogerinili s pluvijalom, so spred oltarja podelili odpustek z navadnimi molitvami, kar je poslednjič arhidjakom g. Pavkar naznanil tudi v latinskem jeziku. Vse se je godilo prav ginaljivo in slovesno.

Delitev simeke obleke med ubežne mladine v čitalnični dvorani se je zopet letos slovesno veršila v praznik brezmadežnega Spočetja D. M. Blagorodna gospa baronka Winklerjeva je delila obleko in kruha veseli mladini. Razun delujočih gospej se je slovesnosti vdeležilo še več drugega odličnega občinstva. V nagovoru je omenil g. vodja A. Praprotnik, da odbor že sploh znanih dobrodelnih gospej deluje že celih 20 let, toraj je še kakih 1400 otrok tu prejelo novo obleko in Miklavževih daril (kruhov itd.) Pri prvi slavnosti je bil guvernirnik nepozabljivi vodja slovenskega naroda dr. J. Bleiweis ter je med drugim izustil izrek: „Zakon narave je tak, da iz malega raste veliko.“ Škušnja je učila, kako so se spolnile te njegove besede. V imenu mladine so je zahvaljeval vsim dobrotnikom in onim, ki so se prišli vdeležiti te slavnosti, posebej blagorodni gospej soprogci c. kr. dež. predsednika. Slednjič pa je še katehet nunskih šol g. A. Keržič mladino opominjal, naj bo hvalečna za tolik dar, in pojasnil, kako naj kaže to hvalečnost.

V katol. družbi je predzadnje sredo prav zanimivo govoril prof. Marn: o r. dr. Zupanu, Primicu in Pirca; zadnje sredo pa g. Močnik tehtno o Bulgarih. — Prihodnje nedelje ob 6 bode nadaljeval g. kat. Keržič silno podučne govore o človeški sreči.

Bežičnica v Likhtentarnovi sirotišnici bode tudi letos, in sicer s igrami in petjem ter s predstavljanjem „Pastarice iz Lurda.“ Več visokih oseb je že obljubilo, da se hočejo vdeležiti.

Blagi Miklavž (ali Miklavževka?) že od davne vsako leto skrivaj prinese tehtno culo oblake za ubožne šolske deklice. Tudi letos se je ta dobrota ponovila v enaki meri in številu. To je znamenje, da „Miklavževka“ posluša, kako lepo šolarice v uršulinski šoli molijo in kako se pridno učijo, zlasti Keržanskega nauka.

Š slavo plačaj Bog nebeško,

Kar za revščino človeško

Skríte delajo ročice —

Naj gospe so, ali gospice.

† V Leskovcu je 4. t. m. po dolgem hiranju, previden s ss. zakramenti, v 80. letu svojega življenja umrl preč. g. dek. zlatomašnik in vit. Franc-Jozefovega reda, Edv. Polak. R. I. P.

† V Hrušici na Teržaškem je 6. t. m. po dolgi in mučni bolezni previden s ss. zakramenti mirno v Gospodu zaspal preč. dek. in župnik Iv. Brečelnik v 74. letu svojega življenja. Od sorodovine v molitev priporočen.

V Planini bode za božičnico prejelo nad 30 otrok novo obleko. To veselje prebлага knežja Vindišgrečova rodovina skaže otrokom vsako leto, zraven tega podeli pa še kakih 100 gld. za druge potrebne v duhovnji, pa tudi v obliži siromaki niso pozabljeni. Ta bogoljubna družina pa tudi, kakor je znano, v vsakem oziru živi popolnoma po zapovedih, daje vernikom naj lepše izgleda oziroma na božjo službo, prejemanje ss. zakramentov itd.

† Pogreb preč. g. dekana in župnika Edv. Polaka v Leskovcu je bil oziroma na neugodni čas prav slovesen. Pridigal je g. kan. Karol Klun, muševal in pokopal pa g. kan. dr. J. Kulavic. Bilo je pričujočih čez dvajset duhovnov, med njimi šest redovnikov. Bog daj prelagemu ranjkemu večni mir!

Duhovske spremembe.

V Teržaški škofiji. Č. g. Fr. Teran je postal kurat v Antonijanu; č. g. J. Dolžan, novomašnik, postal je duh. pomočnik v Hrušici. — V duhovsko sosesniščo v Gorici so bili sprejeti: Mih. Benetta, Joa. Knave in A. Mašurec — Umerli so č. gg.: Kar. Majti, Ant. Fabris, župnik v Gologorici, Joa. Sancin stareji; Matej Bastjan, kat. na mestni gimnaziji. R. J. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Svitli knez Vindišgraški 20 gld. (zlasti v prid enega ondotnih dijakov). — Č. g. Fr. R. 7 gld. „za ljubo zdravje.“ — Č. g. kat. Š. Zupan 1 gld. 70 kr. — Č. g. župn. Mat. Videmšek 3 gld. — Č. g. župn. Ant. Ponikvar 2 gld. — Blagorodni g. Iv. Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Ljubljani, kot „Miklavžev dar“ 10 gld. — Č. g. župn. M. Narobe 5 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Po č. g. vik. Fr. Hönigsmannu daroval Andr. Rupnik iz Zadloga duhovniške Črnoverške 50 gld. — Preč. g. dek. Lambert Feržnik 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Maks A. 1 gld. 4 kr. — Č. P. Pavlin 1 gld.

Za opravo ubežnih cerkev ljubljanske škofije: Gospodičina Ivana Schrieter 2 gld. — Mar. Lukan 50 kr. — Iz Kamnika po č. g. Bl. Muhovic-u 29 gld. 40 kr. — Liza J. 36 kr. — Neimenovan 1 gld. — Iz Zatičine 10 gld. 80 kr. — Iz Dobernič zopet 2 gld. — Iz Osilnice po č. g. M. Videmšku 3 gld.

Za poškovane po povodnji na Gorenjskem: Neimenovana 1 gld. — Č. g. župn. M. Narobe 2 gld.

(Drugi dar. prih.)